

Közös feladatunk tartalommal megtölteni a kereteket

Interjú Dr. Fürjes Zoltán helyettes államtitkárral

Dr. Fürjes Zoltánnal, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkárával a hivatalában, az eddig eltelt időszokról, tapasztalatairól és az idei évben előtte álló feladatairól beszélgettünk.

– Még nincs egy éve sem, hogy ezt a mostani feladatkört látja el. Hogyan ismerkedett meg a nemzetiségi területtel?

– 2018 júniusában léptem hivatalba, így munkáságom valóban friss e téren. Az eltelt időszakban ismerkedtem a területtel, ami alapvetően új volt számomra. Nyáron találkoztam a nemzetiségi szószólókkal és az országos önkormányzati elnökökkel. Itt az államtitkárságon Soltész Miklós államtitkár úr mutatott be nekik. Szólhattam néhány szót magamról, s elmondtam, hogy a jogi egyetemi államvizsgán volt utoljára kapcsolatom a nemzetiségek kérdéskörével. Az egyik tétel alkotmányjogból éppen a nemzetiségi jogi szabályozás magyarországi fejlődéséről szólt, amit sikerült is abszolválnom. Megígértem, arra fogok törekedni, hogy a gyakorlatban is hasonló eredményre jussak. Ehhez természetesen az szükséges, hogy alaposan megismerkedjek a területtel. A megismerés folyamata megkezdődött, de még közel sem ért véget.

– Merre járt, mit látott eddig?

– A tizenhárom nemzetiség közül kilencnél már jártam. Az eltelt időszakban havonta átlagosan két nemzetiségi vonatkozású találkozón, megbeszélésen, egyeztetésen, eseményen vettem részt. Az igazi terepmunka még hátra van. Amikor nem azért keresem fel valamelyik nemzetiséget, hogy valamit együtt ünnepeljünk, hanem megnézni, hogyan is élnek, milyen gondjaik vannak. Oda megyek, ahová hívnak, és alapvetően a hétköznapiakból kiemelkedő eseményekre, ünnepekre kapok meghívást. Persze szakmai egyeztetések is voltak szép számmal, elég csak az Országgyűlés Nemzetiségi bizottságával vagy az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségével folytatottakra emlékezni.

Minden nemzetiség életében az egyik legfontosabb esemény a saját nemzetiségének a napja, az első közvetlen tapasztalatom is egy ilyen megjelenéshez kapcsolódik, amikor Békéscsabára mehettem a Magyarországi Szlovákok Napjára. Minden ilyen

Bajtai László felvétele

ünnepen jó érzés részt venni, különösen, amikor azt is tapasztalni lehet, hogy a nemzetiségi lét összefonódik a hittel. Ennek többször is tanúja lehettem.

Ott voltam az agárdi Nemzetiségi Ifjúsági Találkozón, ahol immár harmadik alkalommal gyűltek össze azok a nemzetiségi fiatalok, akik úgy gondolják, lesz még tennivalójuk ezen a területen, s elhivatottak nemzetiségük sorsa iránt. Amellett, hogy nekik nyilván jó buli és szórakozás volt, egyben felkészülés is a jövőre. Az Országos Roma Önkormányzat meghívására részt vettem a roma holokauszt megemlékezésen. Megrendítő élmény, de a történelmi tragédiákra való emlékezés és az azok megismétlődése ellen való kiállás, mindenképpen szükséges tett.

– Mit tapasztalt ezeken az alkalmakon, milyen a nemzetiségek élete?

– A mindennapokban az átlag magyar ember kevéssé találkozik a nemzetiségekkel. Ahogy mondjuk: nyelvében él a nemzet, s jó látni, hogy nemzetiségeink is élnek a nyelvükben, azaz beszélnek, használják. Ez a legfontosabb. Lehet tanulni a nemzetiségekről, lehet törvényt alkotni. Jó, hogy van ennek gyakorlata, erős az önszerveződés a nemzetiségek körében. Gondoljunk csak az önkormányzatiságra, aminek az állam biztosítja a kereteket, de azt meg kell tölteni tartalommal. Úgy látom, ezt a nemzetiségek meg is teszik. Az önkormányzatok mellett a nemzetiségi civil szervezetek is az önszerveződés csomópontja-

iként működnek. Mindez kedvező tapasztalat volt számomra. A nemzetiségeknek immár saját szószólóik mellett Ritter Imre német nemzetiségi képviselő személyében – aki valamennyi nemzetiség érdekében is munkálkodik – képviselőjük is van.

– Mit gondol a nemzetiségek jövőjéről?

– Örömmel láttam, hogy a nemzetiségi lét megélése nemcsak az idősebb nemzedék számára fontos, hanem van utánpótlás is. Léteznek nemzetiségi óvodák, iskolák. Évnyitón is részt vettem, ahol a gyerekek szép számmal és lelkesen voltak jelen. A magyar társadalom sokszínű, a családok szintjén sok a vegyes házasság, ám míg harminc évvel ezelőtt nem, vagy csak jóval kevésbé volt megélhető a nemzetiséghez tartozás, ma alapvetően más a helyzet. Most minden rendezvényen arra buzdítok mindenkit, hogy tanulja meg nemzetiségi anyanyelvét, ismerje meg kultúráját, ne hagyja elveszni ősei identitását, hitét, hanem építse be saját életébe, mert ez szellemi gazdagságot jelent.

– Milyen feladatok várnak Önre? Mit sikerült eddig elérni?

– Hallottam természetesen a problémákról is, és – a lehetőségekhez mérten – ezeken megpróbálunk segíteni. Ilyen például a nemzetiségek oldaláról érkezett kezdeményezés a nemzetiségi óvodapedagógus-hiány orvoslására. Az ösztöndíjprogramról beérkezett javaslatot felkaroltuk, és a német országos önkormányzat koordinálásával, valamennyi érintett nemzetiség részvételével kidolgoztuk alapjait. A program elindulhatott, és az első év tapasztalatait levonva, majd annak mentén fogjuk folytatni.

Maga a tizenhárom nemzetiség önmagában is színes képet ad. Szervezettségükből fakadóan nyilván más lehetőségeik vannak a nagyobb és kisebb létszámú nemzetiségeknek. Nem tudunk mindenre univerzális megoldást találni. Bizonyos szervezeti formák működéséhez szükséges bizonyos számú nemzetiségi jelenlét is. Ahol ez nincs meg, ott az alulról jövő szerveződések működnek jobban. Nem

csak a magyar államot terheli felelősség a nemzetiségeiért. Nemzetiségi létüket megélni csak önmaguk tudják, a jogszabályokat, pénzügyi kereteket ők tudják megtölteni tartalommal.

– A pedagógus-utánpótlás képzésével megoldódik a nemzetiségi nyelv és kultúra továbbadása?

– Mint említettem, elindult a nemzetiségi óvodapedagógus-képzés ösztöndíjprogramja. A szerzett tapasztalatok nyári összegzésekor meg kell majd állapítanunk, hogy jó irányban indultunk-e el, és csak kisebb módosításokra van-e szükség, vagy más megoldást kell találnunk. Én hiszek abban, hogy jó út ez ahhoz, hogy vonzóvá tegyük a képzést és az itthoni pályát a nemzetiségi fiatalok számára.

A pedagóguspályát a kormány a nemzetiségi bérpótlék megemelésével is igyekszik vonzóbbá tenni. A 2019-es költségvetési évben 1,3 milliárd forint áll e célra rendelkezésre. Ezt egészíti ki az ösztöndíjprogram az óvónőképzésben, mert a jelzések szerint ezen a területen a legnagyobb hiány. Ha a tapasztalatok azt mutatják, hogy ez jó út, az óvodapedagógus szintről tovább lehet majd lépni a tanító- és idővel a tanárképzésre is.

– Milyen feladatok várnak a nemzetiségekre 2019-ben?

– Ősszel vár ránk a nemzetiségi törvény módosítása. A nemzetiségek részéről folyamatosan érkezett jelzés, hogy igény lenne erre, másrészt a kormányhivatalok gyakorlatából is az derült ki, hogy a nemzetiségi törvénynek vannak olyan pontjai, amelyek a hétköznapokban, a gyakorlati alkalmazás során kérdéseket vetnek fel. Ezekkel kapcsolatban részben már felálltak a munkacsoportok. Az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetségével, az Országgyűlés Nemzetiségi bizottságával, a szószólókkal, valamint dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettes hivatalával együttműködve megkezdődik a módosítás előkészítése.

Balányi Klára

Olvassa a BARÁTSÁG-ot! Fizessen elő most 2019-re!

Éves előfizetési díj: 3000 Ft (1800 Ft + 1200 Ft postaköltség), félévre: 1500 Ft

A folyóirat előfizethető átutalással:

az Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége főszámlája,
Barátság folyóirat alszámláján, OTP Bank: 11743057-26413457

e-mail címeink: baratsag@upcmail.hu, eva.mayer@nemzetisegek.hu
honlapunk: <http://nemzetisegek.hu>

Várjuk könyvtárak, iskolák, kisebbségi önkormányzatok, egyesületek, baráti körök jelentkezését!